Sterrenschool De Bongerd

Protocol tegen het pesten

Versie: februari 2017

1. Waarom dit protocol?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet serieus worden genomen door alle direct betrokken partijen: kinderen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan kan de inschakeling van de anti-pestcoördinator nodig zijn. Deze kan hulp bieden bij het bespreekbaar maken en het oplossen van het probleem. Op onze school is dat Mirjam Lieferink
- Daarnaast is er ook nog een vertrouwenspersoon op onze school. Bij hem/haar kunt u terecht wanneer u het idee heeft dat uw kind slachtoffer is van dubbelzinnigheden/handtastelijkheden door wie dan ook. De vertrouwenspersoon helpt u verder, bijvoorbeeld door het probleem van uw kind bespreekbaar te maken of u en uw kind verder te verwijzen. Op onze school zijn dat dat Agnes Brouwer en Albert Kersten.

2. Wat is plagen?

Bij plagen is er sprake van incidenten. Een persoon zegt iets tegen een ander, de ander zegt iets terug. Meestal is het dan afgelopen. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. De machtsverhouding is gelijk. Plager(s) en geplaagde(n) hebben een gelijke of bijna gelijke macht. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat om zich te verweren. De geplaagde blijft een volwaardig lid van de groep.

3. Wat is pesten?

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een of meerdere individuen op één persoon, die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Deze mag niet voor zichzelf opkomen noch zich verweren. Doet hij dit wel, dan kan dit voor de pester een reden zijn om hem nog harder aan te pakken. Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt zich niet meer bij de groep horen.
Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achternarijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Digitaal pesten (zie ook hoofdstuk 7)

4. Vergelijking Plagen en Pesten

PLAGEN	PESTEN
Gebeurt onbezonnen of spontaan.	Gebeurt met opzet: de pestkop weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
Heeft geen kwade bijbedoelingen.	Wil iemand bewust kwetsen of kleineren.
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak, en is onregelmatig.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, systematisch. Houdt niet vanzelf op na een poosje.
Speelt zich af tussen “gelijken”.	De strijd is ongelijk: de pestkop heeft altijd de bovenhand. De pestkop voelt zich zo machtig, als het slachtoffer zich machteloos voelt.
Is meestal te verdragen of zelfs plezierig.	De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het kan ook kwetsend of agressief zijn.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep(pestkop, meelopers en supporters) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
De rollen liggen niet vast: nu eens plaagt de ene, dan weer de andere.	Heeft een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde, de slachtoffers ook.
	Als de slachtoffers wegvallen, kan de pestkop wel op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
De pijn, lichamelijk of geestelijk, is ingrijpend draaglijk en van korte duur.	Als er niet op tijd wordt ingegrepen, kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen groot zijn en lang nawerken.
Soms wordt ze als prettig ervaren(plagen is kusjes vragen!)	
De relaties worden na het plagen meteen hervat.	Het is niet makkelijk om na het pesten een evenwichtige relatie te vinden.
Het geplaagde kind blijft een volwaardig lid van de groep.	Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat het niet meer bij de groep hoort.
De groep lijdt niet erg onder plagerijen en vindt meteen haar draai terug.	De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. Iedereen is angstig, de kinderen vertrouwen elkaar niet meer, ze zijn niet open of spontaan, er zijn weinig echte vriendjes in de groep.

5. Preventieve aanpak

Op onze school leren wij kinderen gewenst gedrag aan, door middel van PBS. Hierbij werken wij schoolbreed vanuit de waarden: respect, verantwoordelijkheid en veiligheid.
Wij proberen het goede gedrag te versterken door heldere en eenduidige verwachtingen vast te stellen op het gebied van gedrag. Ook het partnerschap met ouders en de samenwerking met externe instanties vinden wij erg belangrijk. Wij proberen ongewenst (pest)gedrag te voorkomen of snel te signaleren. Dat doen we o.a. door:

- Lessen te geven over grenzen aangeven (welke stappen neem je hierin) en het oefenen hiermee
- Maak aan de kinderen duidelijk dat signalen van pesten (iets anders dan plagen!) doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Leg uit dat dit geen klikken is
- Personeel en kinderen noemen kinderen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden.
- Personeel en kinderen maken geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk die als kwetsend ervaren kunnen worden.
- Het onderwerp komt terug tijdens de stergesprekken
- Vanaf groep 3 wordt er 2x per jaar een sociogram ingevuld en geanalyseerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het programma Sometics.
- Gebruik te maken van SCOL (digitaal signaleringsinstrument voor welbevinden op school)en dit te vertalen naar een actieplan
- Afnemen van een ’pesttest’ vanaf groep 4 en deze te analyseren

Indien de leerkracht pesten heeft gesignaleerd :

- ➔ geeft hij duidelijk en ondubbelzinnig aan dat hij dergelijk gedrag verafschuwt en afkeurt;
- ➔ probeert hij zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer;
- ➔ probeert hij het invoelend vermogen van de ‘pester’ en de ‘zwijgende meerderheid’ te vergroten (“als jij nu eens gepest werd...”);
- ➔ brengt hij het probleem in de teamvergadering en wordt er vervolgens overgegaan naar een plan van aanpak;
- ➔ stelt hij de ouders/verzorgers van de betrokkenen (pester, gepeste) op de hoogte en geeft aan hoe de school dit probleem gaat aanpakken.

Het is erg belangrijk dat het schoolteam consequent reageert op pestgedrag. Dit onderdeel zal dus ook geregeld terugkomen in teambijeenkomsten op onze school.

6. Anti-pestregels

In alle groepen worden deze acht regels regelmatig besproken:

1. Doe geen dingen bij een ander kind, die jezelf ook niet prettig vindt
2. We noemen elkaar bij de voornaam
3. We gebruiken geen scheldwoorden
4. Als je boos bent probeer je eerst rustig te worden en daarna probeer je samen te praten. Als dat niet lukt dan ga je naar een meester of juf die jou hiermee kan helpen. Na het uitpraten kunnen we vergeven en vergeten.
5. Vertel aan de juf of meester als er iets gebeurt dat je niet prettig vindt.
6. Vertel de meester of juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan vertel het dan aan de meester of juf. *Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!*
8. Word je gepest praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.

7. Vijfsporen-aanpak

Bij het bestrijden van pesten kan worden uitgegaan van de 'vijfsporen' aanpak:

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

- Naar het kind luisteren en haar/zijn probleem serieus nemen
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen
- Samen met het kind werken aan oplossingen
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheids (sova)-training.

2. Steun bieden aan de 'pester'

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent
- Naar het kind luisteren en haar/zijn probleem serieus nemen
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen
- Het kind helpen zich aan de regels en afspraken te houden zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. een 'sova' training

3. De middengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat zij zelf kunnen bijdragen aan de oplossing

- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen

4. De school steunen bij het aanpakken van het pesten

- De leerkrachten informeren over pesten in het algemeen en over de aanpak van pesten in de eigen groep en school
- Uitvoering geven aan het beleid van de school rondom pesten

5. De ouders steunen

- Ouders die zich zorgen maken over pesten, serieus nemen.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

8. Samenvatting: welke stappen nemen we tegen pesten?

Vooraf: iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende acties ondernomen. Deze acties zijn er op gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te laten stoppen. Vanaf stap 2 wordt de IB-er voortdurend op de hoogte gehouden.

week/stap	Actie
1	De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de gepeste en de pester. Dan wordt de ernst van de situatie ingeschat. Er worden afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/te stoppen.
2	Leerkracht bespreekt opnieuw hoe het tussen de twee kinderen gaat. Als het gedrag niet is veranderd wordt bij de pester en de gepeste een aantekening gemaakt in Parnassys (probleem, actie en doel). Ouders van pester en gepeste worden ingelicht door de leerkracht. Ook het team wordt ingelicht.
3	Opnieuw gesprek tussen leerlingen en leerkracht - probleem duidelijk maken - gewenst gedrag duidelijk maken - vervolgstappen duidelijk maken - handelingsplan 1 opstellen, kopie naar interne begeleider en directie - ouders schriftelijk op de hoogte stellen en protocol mailen.
4	Uitvoering handelingsplan 1

	- dagelijks contact met de leerling - alle relevante gebeurtenissen vastleggen
5	Afsluitend gesprek met de leerling: → conclusie: voldoende – afsluiten – wel blijven volgen → conclusie: twijfelachtig of onvoldoende – **stap 6**
6	Als de afspraken niet zijn nagekomen, wordt geanalyseerd, waar en waarom het is mis gegaan. En er wordt opnieuw contact opgenomen met de ouders van de gepeste en de pester. Gesprek leerling met interne begeleiding en/of onderzoek leerkracht en interne begeleiding stellen handelingsplan 2 op, kopie naar directie Gesprek tussen groepsleerkracht, interne begeleiding en ouders over tweede handelingsplan
7	Uitvoering handelingsplan 2 - dagelijkse gesprekken met de leerling - alle relevante gebeurtenissen vastleggen - regelmatig contact houden met ouders over de vorderingen
8	Evaluatie handelingsplan 2, gesprek met ouders en/of leerling groepsleerkracht en interne begeleider → conclusie: voldoende – afsluiten – wel blijven volgen (bij herhaling problemen instappen bij **stap 8**) → conclusie: twijfelachtig of onvoldoende – **stap 9**
9	Opstellen handelingsplan 3, gesprek met de leerling, ouders, groepsleerkracht, interne begeleider en directeur. Vaststellen sancties bij evaluatie “onvoldoende of twijfelachtig”. Mogelijkheden; schorsing of advies “verwijdering”.
10	Looptijd handelingsplan 3 week 11 en 12. Eind van de week evaluatie. → Conclusie: voldoende – afsluiten – wel blijven volgen (bij herhaling problemen instappen bij **stap 9**) → Conclusie: twijfelachtig of onvoldoende – volgt na contact en afstemming met Leerplein055 en inspectie schorsing, verwijdering of de betrokken leerling krijgt het advies de school te verlaten. Indien een leerling geadviseerd wordt de school te verlaten of indien de leerling verwijderd wordt, zal de school actief mee zoeken naar een andere school. Vervalt een leerling na een schorsing opnieuw in oud gedrag, dan start de procedure nog maximaal 1x op bij stap 8. Bij evaluatie “onvoldoende of twijfelachtig” volgt altijd het advies de school te verlaten of volgt verwijdering.

N.B. Van het aantal weken kan worden afgeweken

9. Taak anti-pestcoördinator

Taak van de anti-pestcoördinator:

- Fungeert als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen in het kader van het antipestbeleid
- Levert een actieve bijdrage een sociaal veilig schoolklimaat door het bespreekbaar maken in teamvergaderingen en het organiseren van preventieve activiteiten
- Fungeert als gesprekspartner en adviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördineert het anti-pestbeleid van de school

10. Pesttest

Jaarlijks wordt in de groepen 6 t/m 8 een pesttest afgenomen.

De resultaten worden besproken in team, de groepen en MR

11. Hoe begeleiden we..

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We tonen medeleven en luisteren en vragen en zoeken naar de behoefte van de pester
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

De grote groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de kinderen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

12. Adviezen aan……

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.

- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

13. Digitaal pesten:

Vormen van digitaal pesten

Anonieme berichten sturen via Whatts app, Messenger etc., schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes, Ipad en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, en het versturen van een e-mailbom. 20% van de kinderen heeft te maken met digitaal pesten.

Effecten

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnamen verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheid van de school

Soms gebeurt het pesten buiten de school. Toch heeft de school er last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Hoe kun je digitaal pesten voorkomen?

- Kinderen bewust maken van de gevaren van internet, de effecten van digitaal pesten en de strafbare feiten
- Afspreken van internetgedrag en samen met de kinderen regels maken
- Pesten bespreekbaar maken in de klas en kinderen elkaar daarop laten aanspreken
- Sancties van het pestprotocol consequent toepassen
- Schoolregelement aanpassen, bijv. het maken van opnames van medekinderen en leerkrachten zonder toestemming kan leiden tot schorsing/ verwijdering/ disciplinaire maatregelen opleiden van medewerkers in de school (ook onderwijsondersteunend personeel) is noodzakelijk. Een studiemiddag zorgt dat medewerkers up to date met hun kennis zijn
- Ouders informeren door een ouderavond. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet. Alleen door met de ouders samen te werken is digitaal pesten aan te pakken.

14. Voorbeelden aanpak digitaal pesten

Voorbeeld 1: een bewerkte foto van een leerling is op internet geplaatst

- luister naar de leerling
- toon begrip en veroordeel niet
- neem contact met de ouders op
- meld dit bij de contactpersoon of vertrouwenspersoon
- adviseer de ouders aangifte te doen bij de politie
- probeer de dader te achterhalen
- voer maatregelen richting dader uit

Voorbeeld 2: een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking)

- leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten

- de leerling niet laten ingaan op de stalker
- breng de ouders op de hoogte
- adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen
- adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen

Voorbeeld 3: over een leerling wordt geroddeld via social media

- geef steun en luister naar de leerling
- adviseer de leerling berichten te bewaren en op te slaan
- probeer de dader te achterhalen
- bespreek het met de directie/vertrouwenspersoon
- spreek de pesters aan
- voer evt. een klassengesprek
- neem contact op met de ouders

De stijl van het bericht en evt. taalfouten kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd. Soms is het niet mogelijk een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door het slachtoffer op het hart te drukken niet te reageren op haatmail of andere ongewenste berichten.

Blokkeren van afzenders:

Sommige programma's hebben de mogelijkheid om specifieke afzenders te blokkeren. Op den duur loont het wellicht de moeite de leerling een nieuw mailadres te geven. Vertel je kinderen dat ze altijd heel voorzichtig moeten zijn met het doorgeven van het mailadres aan anderen.

Bijlagen:

- pesttest (nog in ontwikkeling)
- landelijk protocol
- internetprotocol

Bijlage 1: NATIONAAL ONDERWIJSPROTOCOL TEGEN PESTEN

De vier grote landelijke ouderorganisaties hebben campagne gevoerd om in alle scholen het Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten in te voeren. Het is een voorbeeld van een verklaring tegen pesten die door kinderen, personeel, directie en ouders wordt ondertekend.

Het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basisonderwijs en één op de zestien kinderen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.
2. Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en kinderen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.
3. Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
    - het werken met de ‘vijfsporen-aanpak’;
    - het bewust maken en bewust houden van de kinderen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem;
    - het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten;
    - een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school;
    - het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de kinderen;
    - het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, esmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;

- het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij kinderen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.

5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest ®) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en, indien aanwezig, de website van de school.
7. Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen.

Naam en plaats van de school: ……

Getekend namens:

Bevoegd gezag Directie/personeel

…….. ……..

Medezeggenschapsraad

Internetprotocol OBS de Bongerd 2016/2017

- Ik zal nooit zonder toestemming persoonlijke informatie (zoals naam, adres, tel.nr. of foto's) van mij of van anderen op internet zetten.
- Ik ga alleen op internet met toestemming van de leerkracht.
- Ik kom alleen op sites die zijn afgesproken met de leerkracht.
- Ik zoek alleen naar onderwerpen die met de leerkracht zijn afgesproken.
- Als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel, of waarvan ik weet dat het niet hoort, dan vertel ik dat direct aan de leerkracht. Als ik me aan de afspraken houd, is het niet mijn schuld dat ik zulke informatie tegen kom.
- Downloaden doe ik alleen met toestemming van de leerkracht.
- Ik verander niets aan de instellingen van de computer (achtergrond, screensaver enz.)